

30.11.2018

*dr Patryk Filipiak, WPIA UAM
FILIPIAKBABICZ Kancelaria Prawna
Zimmerman Filipiak Restrukturyzacja S.A.*

Zaspokojenie wierzyciela pauliańskiego w postępowaniu upadłościowym osoby trzeciej

ZASKARŻANIE CZYNNOŚCI PRAWNEJ DŁUŻNIKA DOKONANEJ Z POKRZYWDZENIEM WIERZYCIELI

Instytut Prawa Upadłościowego i Restrukturyzacyjnego oraz Badań nad Niewypłacalnością
Uczelni Łazarzkiego w Warszawie

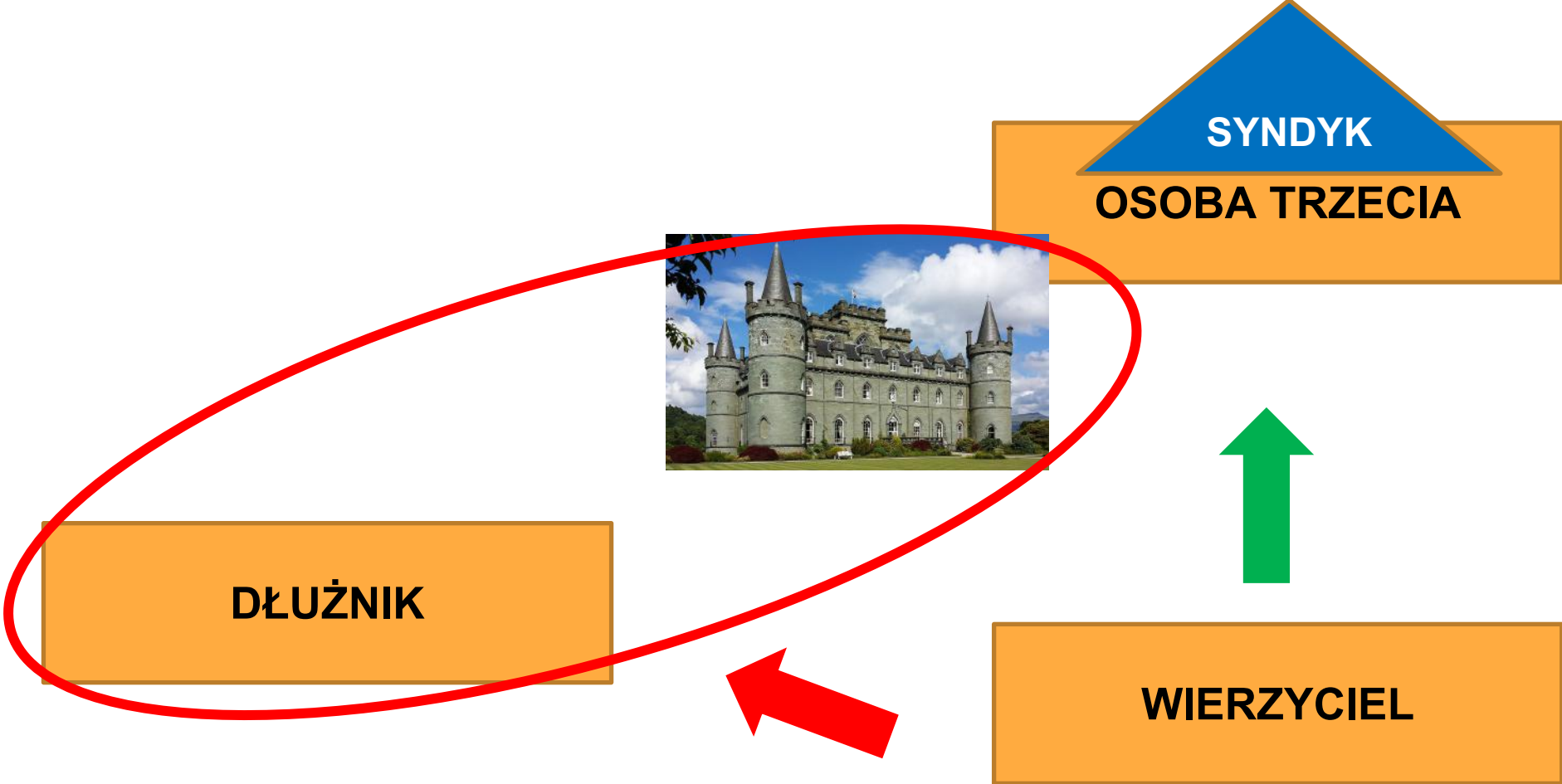
OSOBA TRZECIA

DŁUŻNIK

WIERZYCIEL

Teza 1

Odpowiedzialność upadłej osoby trzeciej wobec wierzyciela pauliańskiego nie jest zobowiązaniem niepieniężnym do znoszenia egzekucji, a zatem zobowiązanie to nie podlega zmianie w zobowiązanie pieniężne zgodnie z artykułem 91 ust. 2 p.u.

Teza 2

Wierzyciel pauliański po ogłoszeniu upadłości osoby trzeciej nie może kontynuować ani wszczynać nowego sądowego postępowania egzekucyjnego z majątku wchodzącego w skład masy upadłości.

Zbieg egzekucji sądowej oraz postępowania upadłościowego do przedmiotu objętego skargą pauliańską rozstrzygany jest przez regułę kolizyjną określoną w art. 146 p.u.

Teza 3

Wierzyciel pauliański zaspokaja się z masy upadłości w ramach postępowania upadłościowego prowadzonego przez syndyka.

Wierzyciel ten zachowuje pierwszeństwo zaspokożenia określone w artykule 532 k.c.

Teza 4

Konkurencję pierwszeństwa zaspokojenia z przedmiotu objętego zaskarżeniem pauliańskim rozstrzyga reguła pierwszeństwa określona w art. 532 k.c.

A zatem wierzyciel pauliański posiada bezwzględne pierwszeństwo przed wszystkimi wierzycielami osoby trzeciej, w tym wierzycielami uprzywilejowanymi.

„Znoszenie egzekucji” nie jest zobowiązaniem majątkowym niepieniężnym

Art. 91 ust. 2 p.u.

Zobowiązania majątkowe niepieniężne zmieniają się z dniem ogłoszenia upadłości na **zobowiązania pieniężne** i z tym dniem stają się płatne, chociażby termin ich wykonania jeszcze nie nastąpił.

Art. 532 k.c.

Wierzyciel, względem którego czynność prawna dłużnika została uznana za bezskuteczną, może **z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokojenia z przedmiotów majątkowych**, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły.

Prawo wierzyciela wobec osoby trzeciej to prawo egzekucyjne, czysto procesowe.

To wyłącznie egzekucyjne, a nie materialnoprawne rozszerzenie na przedmiot czynności pauliańskiej skuteczności jego wierzytelności wobec dłużnika.

Zakaz egzekucji w upadłości

Art. 146.

1. **Postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości**, wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to **umarza się z mocy prawa** po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.(...)

3. Po dniu ogłoszenia upadłości **niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji do majątku wchodzącego w skład masy upadłości** (...)

Art. 189.

Wierzycielem w rozumieniu ustawy jest **każdy uprawniony do zaspokojenia z masy upadłości**, choćby wierzytelność nie wymagała zgłoszenia.

Art. 93

1. Potrącenie wierzytelności upadłego **z wierzytelnością wierzyciela jest dopuszczalne**, jeżeli obie wierzytelności istniały w dniu ogłoszenia upadłości, chociażby termin wymagalności jednej z nich jeszcze nie nastąpił.

Art. 327

1. Zastawnik zastawu rejestrowego **może zaspokoić się z przedmiotu zastawu przez jego przejęcie** albo zbycie w trybie określonym w art. 24 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, jeżeli umowa o ustanowienie zastawu przewiduje taki sposób zaspokojenia zastawnika.

Art. 330a

1. Jeżeli w skład masy upadłości wchodzi ruchomości, których nie można zbyć z zachowaniem przepisów ustawy, **wierzyciel może przejąć na własność ruchomości** wystawione na sprzedaż albo niektóre z nich w cenie nie niższej od połowy ceny oszacowania.

Art. 773¹ k.p.c.

§ 1. W wypadku zbiegu egzekucji do tych samych rzeczy, wierzytelności lub praw, **dalszą egzekucję prowadzi komornik właściwy według przepisów niniejszego kodeksu.**

Art. 146 p.u.

1. **Postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości**, wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to **umarza się z mocy prawa** po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.(...)

3. Po dniu ogłoszenia upadłości **niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji do majątku wchodzącego w skład masy upadłości** (...)

Czy wierzyciel pauliański zachowuje uprzywilejowanie z art. 532 k.c.?

Jaki jest zakres tego uprzywilejowania wobec innych wierzycieli upadłościowych?

Jaki jest konkretny tryb zaspokojenia tego wierzyciela?

W prawie upadłościowym obowiązuje zasada kontynuacji stanu prawnego sprzed ogłoszenia upadłości.

Przepisy nie modyfikują / wyłączają skutków art. 532 k.c. Wierzyciel pauliański w upadłości zachowuje uprzywilejowanie

Art. 532 k.c.

Wierzyciel, względem którego czynność prawna dłużnika została uznana za bezskuteczną, może **z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokojenia z przedmiotów majątkowych**, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły.

W prawie upadłościowym obowiązuje zasada kontynuacji stanu prawnego sprzed ogłoszenia upadłości.

Przepisy nie modyfikują / wyłączają skutków art. 532 k.c. Wierzyciel pauliański w upadłości zachowuje uprzywilejowanie

Art. 532 k.c.

Wierzyciel, względem którego czynność prawna dłużnika została uznana za bezskuteczną, może **z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokojenia z przedmiotów majątkowych**, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły.

W prawie upadłościowym obowiązuje zasada kontynuacji stanu prawnego sprzed ogłoszenia upadłości.

Przepisy nie modyfikują / wyłączają skutków art. 532 k.c.

Art. 532 k.c.

Wierzyciel, względem którego czynność prawna dłużnika została uznana za bezskuteczną, może **z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokojenia z przedmiotów majątkowych**, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły.

Art. 51 ust. 1 pkt 5 p.u.

Art. 313 ust. 2 p.u.

Art. 336 ust. 1 p.u.

Art. 345 ust. 1 p.u.

Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, wierzytelności zabezpieczone **hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską**, a także wygasające według przepisów ustawy **prawa oraz skutki ujawnienia praw i roszczeń osobistych ciążące na** nieruchomości, użytkowaniu wieczystym, spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu lub statku morskim wpisanym do rejestru okrętowego, podlegają zaspokojeniu z sumy uzyskanej z likwidacji obciążonego przedmiotu

Art. 51 ust. 1 pkt 5 p.u.

Art. 313 ust. 2 p.u.

Art. 336 ust. 1 p.u.

Art. 345 ust. 1 p.u.

Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, (...) wygasające według przepisów ustawy **prawa** oraz skutki ujawnienia praw i roszczeń osobistych ciężące na nieruchomości, (...) **podlegają zaspokojeniu z sumy uzyskanej z likwidacji obciążonego przedmiotu**, (...)

Art. 532 k.c.

Wierzyciel, względem którego czynność prawna dłużnika została uznana za bezskuteczną, może **z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokożenia z przedmiotów majątkowych**, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły.

Art. 65 u.k.w.i.h.

1. W celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomości obciążyć prawem, na mocy którego **wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości** bez względu na to, czyją stała się własnością, i **z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości** (hipoteka).

Art. 532 k.c.

Wierzyciel, względem którego czynność prawna dłużnika została uznana za bezskuteczną, może **z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokojenia z przedmiotów majątkowych**, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły.

Art. 65 u.k.w.i.h.

1. W celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomości obciążyć prawem, na mocy którego **wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości** bez względu na to, czyją stała się własnością, i **z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości** (hipoteka).

Art. 5.

W razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym treść księgi rozstrzyga na korzyść tego, kto przez czynność prawną z osobą uprawnioną według treści księgi nabył własność lub inne prawo rzeczowe (rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych).

Art. 6.

1. Rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych nie chroni rozporządzeń nieodpłatnych albo **dokonanych na rzecz nabywcy działającego w złej wierze.**

2. W złej wierze jest ten, kto wie, że **treść księgi wieczystej jest niezgodna z rzeczywistym stanem prawnym**, albo **ten, kto z łatwością mógł się o tym dowiedzieć.**

Art. 1025 § 1 k.p.c. Z kwoty uzyskanej z egzekucji zaspokaja się w następującej kolejności:

- 1)koszty egzekucyjne;
- 2)należności alimentacyjne;
- 3)należności za pracę za okres 3 miesiące do wysokości najniższego wynagrodzenia za pracę określonego w odrębnych [przepisach](#) oraz renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i koszty zwykłego pogrzebu dłużnika;
- 4)należności zabezpieczone hipoteką morską lub przywilejem na statku morskim;
- 5)należności zabezpieczone hipoteką**, zastawem, zastawem rejestrowym i zastawem skarbowym albo korzystające z ustawowego pierwszeństwa oraz prawa, które ciążyły na nieruchomości przed dokonaniem w księdze wieczystej wpisu o wszczęciu egzekucji lub przed złożeniem do zbioru dokumentów wniosku o dokonanie takiego wpisu;

Art. 532 k.c.

Wierzyciel, względem którego czynność prawna dłużnika została uznana za bezskuteczną, może **z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokojenia z przedmiotów majątkowych**, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły.

Art. 70.

Składniki mienia nienależące do majątku upadłego podlegają wyłączeniu z masy upadłości.

Wykonanie wyroku pauliańskiego przez syndyka

dr Patryk Filipiak

30.11.2018

Dziękuję za uwagę

ZASKARŻANIE CZYNNOŚCI PRAWNEJ DŁUŻNIKA DOKONANEJ Z POKRZYWDZENIEM WIERZycIELI
Konferencja naukowa

